

rens Haand og som den er behandlet i Folketingets Udvalg sammen med Ministeren, bærer den i et og alt Præget af at være behandlet med Velillie og med sagskyndig Haand; det skal jeg erkende, og deri ligger tydelig min Anerkendelse af det udførte Arbejde. At der ogsaa kan være Punkter, hvor jeg har en anden Mening, faar at være; Tiden vil muligvis vise, hvem der har set rigtigt, jeg mener nu, at mine Indvendinger her ere holdbare. Da det maaske kunde siges, at jeg paa en Maade staar i et særegent Forhold til den Del af Befolkningen, der nærmest falder ind under Loven, nemlig Husmændene, vil jeg sige, at jeg anser denne Lov for en meget betydningsfuld Lov, og at man i det hele taget maa være taknemmelig for, at der er arbejdet saa godt paa denne Lov, lige fra den Dag, da den første spæde Spire til den traadte frem, — maaske gennem de Havebrugsforslag, der i sin Tid kom frem, — indtil den Dag i Dag, da der synes at være ret lyse Udsigter til at faa begyndt paa dens videre Udvikling. Jeg skal da ønske Loven en let Gang gennem Tinget og ønske den et saadant Indhold, at den, alt vel overvejet, kan siges at være en Lov, der vil virke til Gavn i saa høj Grad som muligt under de givne Forhold.

Ole Jensen: Den gældende Lov om Husmandsbrug med Statslaan har virket ikke saa lidt og til stor Gavn. Det er en Kendsgerning, at mindre Landejendomme, hvorpaa der kan holdes 2—4 Køer, kunne give et langt større Udbytte pr. Tønde Land, end de store Ejendomme kunne. Vi have i Skanderborg Amt, siden Loven af 24. Marts 1899 traadte i Kraft, faaet oprettet ca. 70 Husmandsbrug med Statslaan. Jeg har været Medlem af Kommissionen, siden Loven traadte i Kraft, og er det endnu. Det første Aar havde vi kun faa Ansøgere, hvoraf de tre bleve antagne. Siden er det gaaet jævnt godt fremad. Sidste Aar var der 25, der fik Hus og Jord, og i Aar er det et lignende Antal Ansøgere, der ere antagne. Med Hensyn til Antagelsen skal jeg sige, at vi antage ingen, uden at i det mindste et af Kommissionens Medlemmer har set Lodden. Der er nemlig i Skanderborg Amt god Jord, men ogsaa megen daarlig Jord, og vi mene, at baade Ansøgere og Staten ere bedst tjente med at blive fri for den elendige og daarlige Jord, den kassere vi uden videre. Kan der saa skaffes en bedre Lod, saa kan der faas Statslaan i den. Og det

vil jo med Tiden blive saaledes, det ere vi ikke blinde for, at i alt Fald nogle ville løbe fra Husene, og staa vi saa med daarlige Jorder, ville ingen have dem; derimod en god Jordlod — selv om den ikke er stor — faar man sagtens lejet ud. Hidtil er det gaaet rigtig godt for dem allesammen. Jeg har ved Løjlighed besøgt flere af de Husmænd, som have faaet Statslaan, og det er en Fornøjelse at tale med dem, for de ere i Reglen godt tilfredse, særlig naar de have været saa heldige at faa god Jord. Flere af dem have en Ko paa hver Tønde Land. God Jord og dygtige Folk, det er det, jeg har opdaget, at det gælder om. Derimod kniber det mange Gange at faa god Jord, og ligeledes kniber det ofte for vedkommende at have den Tiendedel af Købesummen, han skal have.

Jeg er særlig glad ved, at Laanesummen er sat op fra 4,000 til 5,000 Kr., thi for 5,000 Kr. kan der faas bedre Jord end for 4,000 Kr. Skal der købes f. Eks. 4 Tønder Land god Jord, der er nogenlunde godt beliggende, kan det ikke faas for mindre end 3,000 Kr. eller saa. Saa er der kun 2,000 Kr. tilbage, hvad der er saa lidt, som det kan være, til at bygge for, og det vil sikkert ogsaa knibe med at faa dem til at slaa til. Det vil ogsaa knibe med at skaffe de 500 Kr. dertil. Derfor tør jeg ikke være med til at gaa højere op end til 5,000 Kr., thi komme vi op til de 6,000 Kr., bliver den forlangte Tiendedel 600 Kr., og kniber det med de 500 Kr., vil det knibe endnu mere med de 600. Følgen bliver vistnok, at de, som egentlig skulde have Lodderne, ingen faa. Vil man have god Jord og gode Folk — og det hævder jeg — bør man ikke gaa højere op end foreslaaet; med daarlige Folk gaar det ikke godt. Man kunde jo nok sige, at da Folkelønnen ikke er saa lille, maatte de sagtens kunne skaffe de Penge, men Faktum er, at de ikke have dem ret tidt, og det er ikke saa underligt. Gaar en Dreng ud fra et fattigt Hjem, har han undertiden kun det Tøj, han staar og gaar i, og kan derfor i de første to Aar ikke faa noget lagt hen. Bliver han 18 Aar, kan han godt faa noget lagt op, naar han passer paa, men lad ham end lægge noget hen af Lønnen i de følgende tre Aar, saa skal han dog være Soldat i Reglen, og saa gaar der nogle af de sammensparede Penge. Han bliver saa maaske gift i Tyverne, og saa er det et Spørgsmaal, om han virkelig havde 500 Kr., det er nemmere sagt end gjort.

Jeg anbefaler meget Lovforslaget i